

Norsk rødliste for naturtyper **2018**

Med fokus på naturtyper på land i Trøndelag

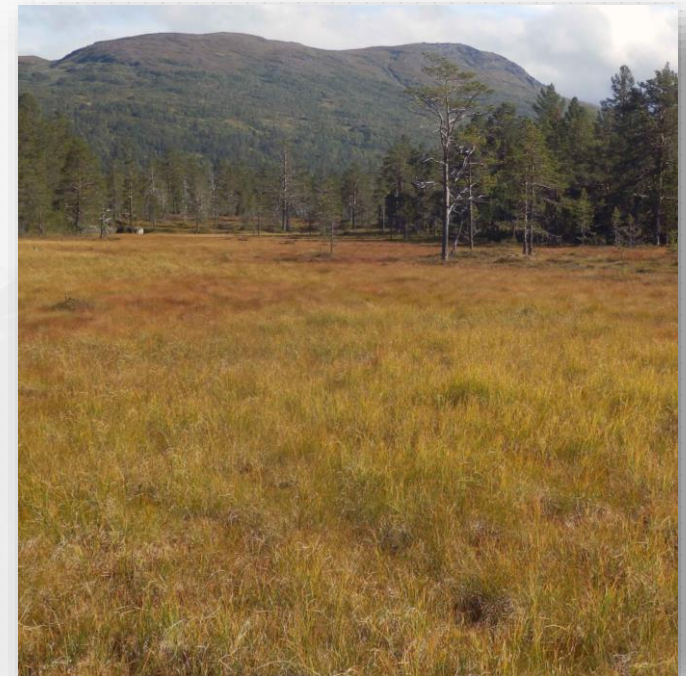
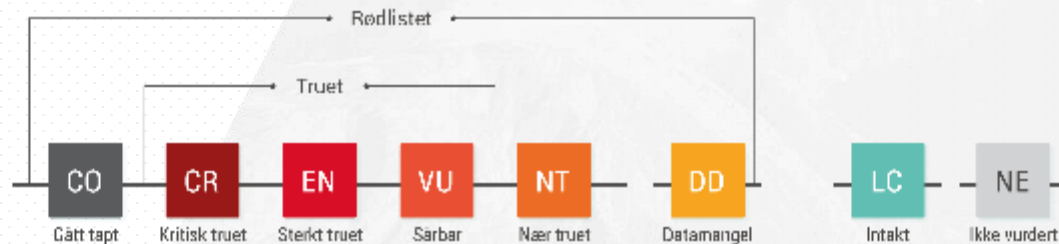

ARTSDATABANKEN

Arild Lindgaard

Uavhengig og objektiv

- Natur i Norge (NiN) som typesystem
- Internasjonalt utviklet kategorier og kriterier

V1 Åpen jordvannsmyr
Foto: Arild Lindgaard
CC BY SA 4.0

Hva, hvordan og hvorfor

Hva:

En gruppevis sortering av naturtyper basert på risikoen for at de skal gå tapt

Hvordan:

Kategorier og kriterier uten tanke på forvaltningsmessige konsekvenser

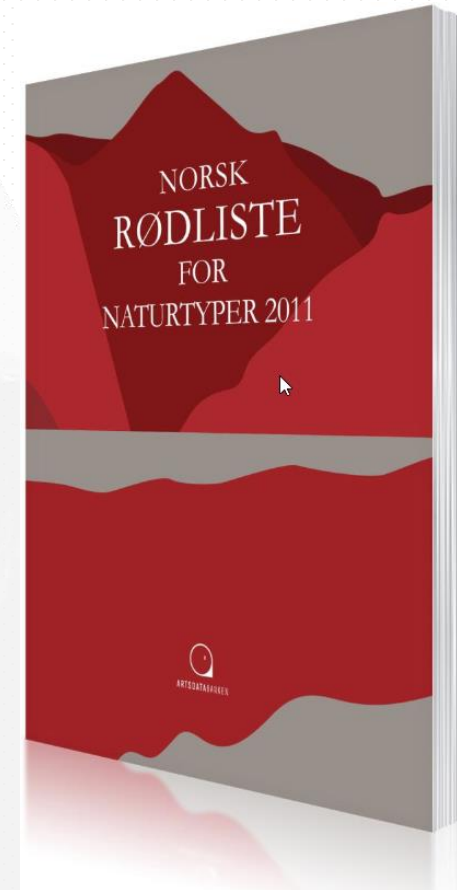
Hvorfor:

Viktig grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av naturmangfold

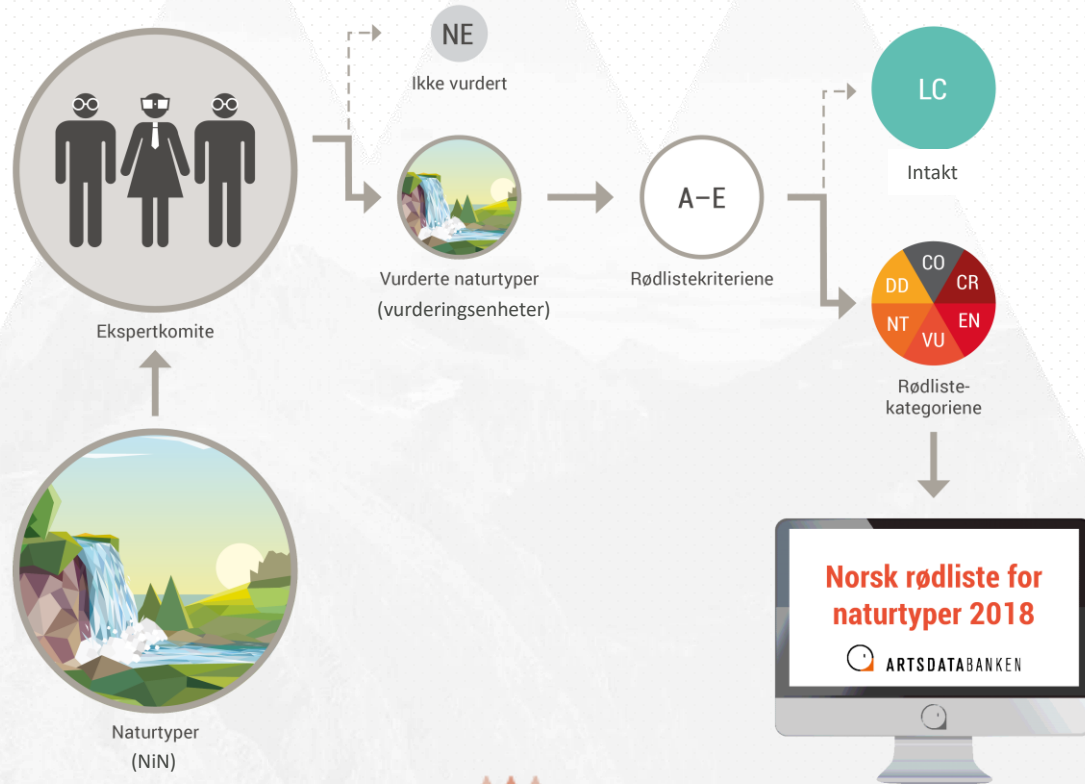

Hva er endret siden 2011?

- Ny internasjonalt godkjent metode
- Nytt NiN-system
- Ny kunnskap
- Sammenligner ikke med 2011

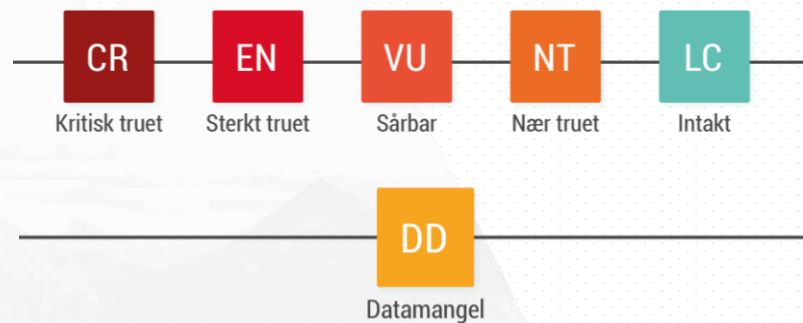

Slik blir en rødliste til

Datamangel – DD

- Ikke tilstrekkelig kunnskap
- CR – LC er et mulig utfall

Hvordan komme fram til kategorien?

Kriteriene:

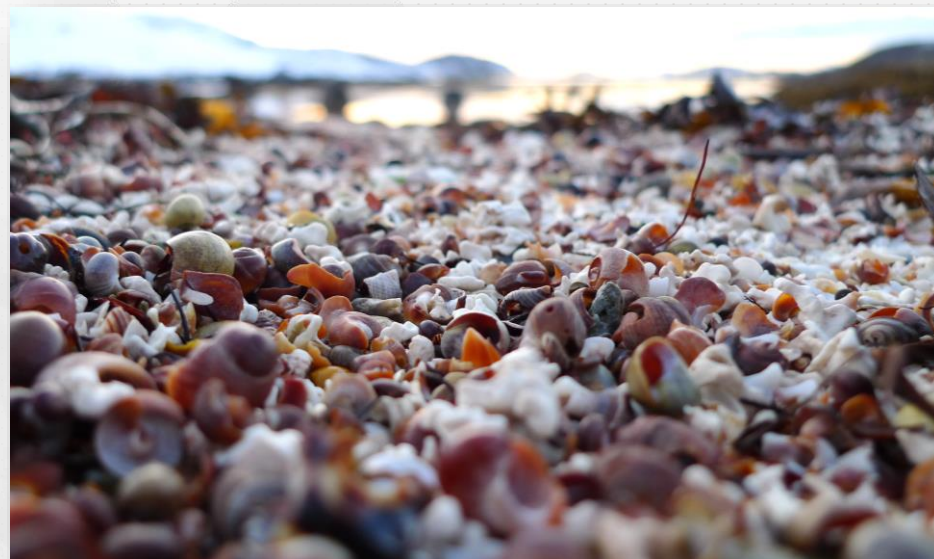
A – Arealtap

B – Liten geografisk utbredelse

C – Abiotisk forringelse

D – Biotisk forringelse

E – Kvantitativ analyse

T29-6 Skjellsstrand
Foto: Snorre Henriksen CC BY 4.0

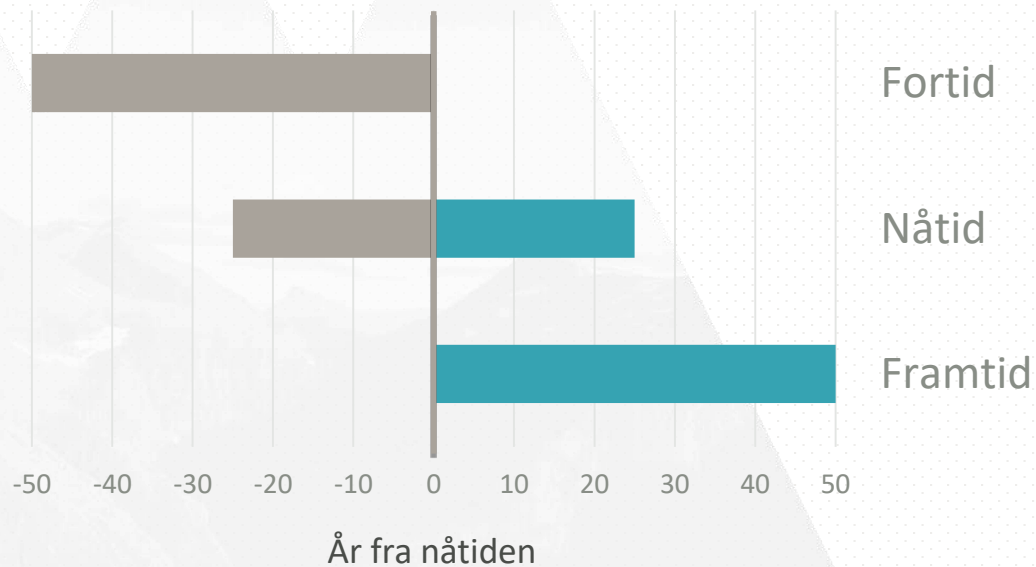

Vurderingsperiode

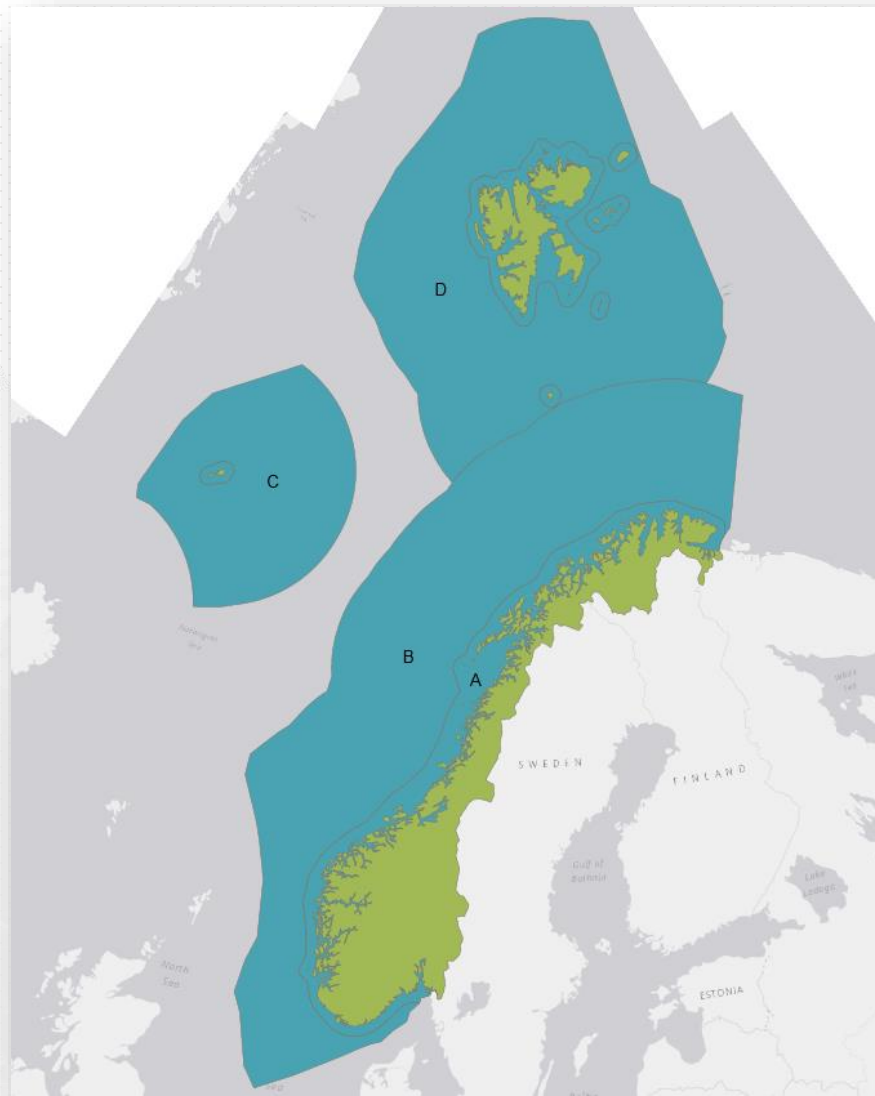
HI Hevdintensitet

Foto: Snorre Henriksen CC BY 4.0

Vurderingsområde

Land og vann

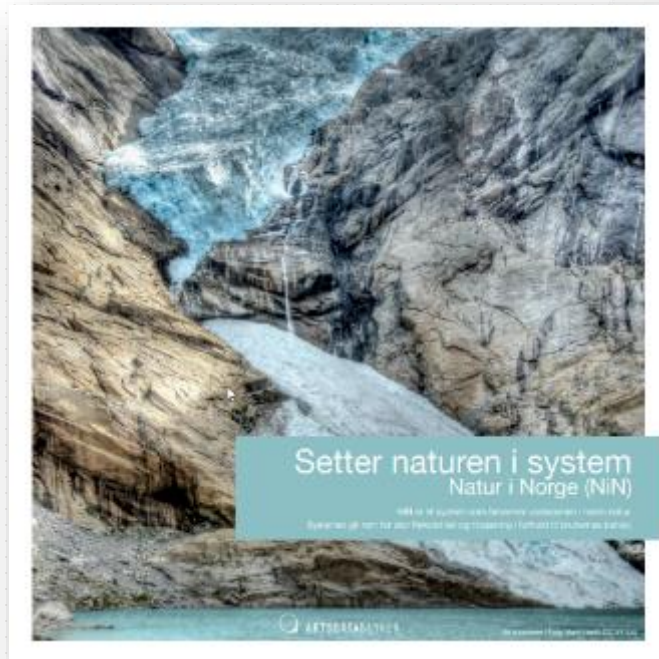
Hva er en vurderingsenhet?

«En naturtype som er vurdert»

Metode for å fastsette vurderingsenheter

Formål:

- Identifisere natur som er «truet»
- Redusere antall enheter
- Etterprøvbart

Brosjyre om NiN. Utgiver: Artsdatabanken

Hva er en vurderingsenhet?

Metode:

- Alle hovedtyper vurderes
- Undertyper:
 - Ulik påvirkning
 - Ulik respons

Resultat:

- De overlapper geografisk

Hvordan går en naturtype tapt?

- Arealtap -> sterkt endret
- Forringelse -> annen type

Foto: Snorre Henriksen
CC BY 4.0

Intakt – LC

M7 Undervannsseng

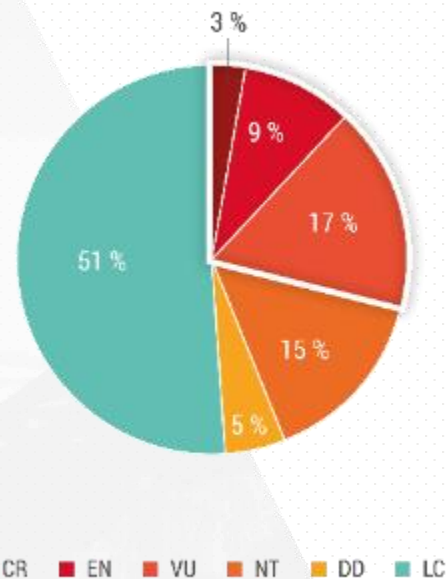
Foto: Erling Svendsen, Ocean Photo, CC BY 4.0

- Liten eller ingen risiko for å gå tapt
- Ikke nødvendigvis urørt
- Ikke «uviktig»

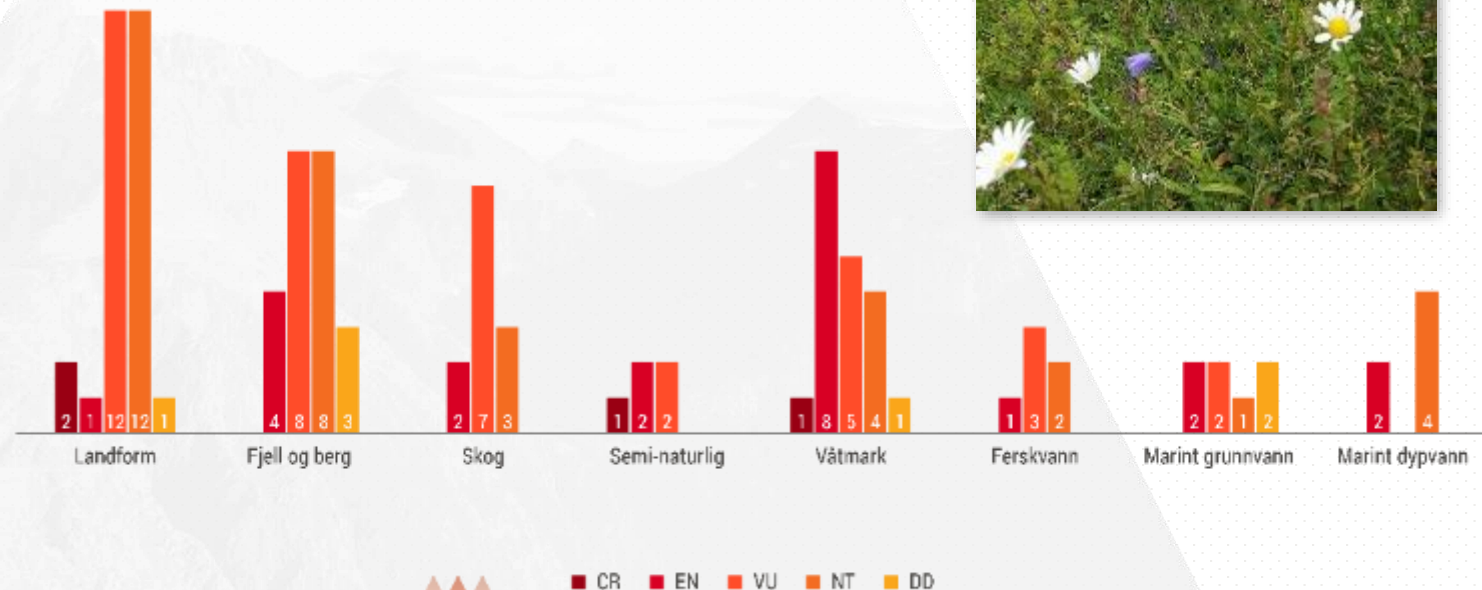
Hovedbildet

- 258 naturtyper vurdert
 - 135 er intakt (LC)
 - 74 er truet (VU, EN, CR)
 - 38 er nær truet (NT)
 - 11 har datamangel (DD)
-
- Ingen naturtyper er gått tapt siste 50 år

Fastlands-Norge

- 106 rødlista naturtyper
- 34 *nær truet*
- 40 *sårbar*
- 22 *sterkt truet*
- 4 *kritisk truet*

Hvordan bruke Rødlista

Søk

Norsk rødliste for naturtyper

Presentasjon av Rødlista >

Hvem, hva, hvordan? >

Presserom – lansering av Norsk rødliste for naturtyper 2018

Norsk rødliste for naturtyper

Publisert 16.11.2018 06:55 Sist endret 24.01.2019 17:00

Norsk rødliste for naturtyper 2018 viser hvilke naturtype som har risiko for å gå tapt fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fagekspertene.

Siteres som: Artsdatabanken (2018). Norsk rødliste for naturtyper 2018. Hentet (dato) fra: <https://www.artsdatabanken.no/rodlister/naturtyper>.

Filtreringsmuligheter.

Nullstill filtre.

Rødlistekategori

- Alle rødlistede (123)
- CO - Gått tapt (0)
- EN - Sterkt truet (23)
- VU - Sårbar (43)
- NT - Nær truet (38)
- DD - Datamangel (11)
- NE - Ikke vurdert (27)

Tema

- Landform (98)
- Fjell og berg (38)
- Skog (14)
- Semi-naturlig (6)
- Våtmark (32)
- Ferskvann (15)
- Marint gruntvann (15)

Last ned alle vurderingene som regneark

Vis 25 per side

Viser 1 til 25 av totalt 285

Forrige

1

2

3

4

5

...

12

Neste

Naturtype

↑↓

Tema

↑↓

Rødlistekategori

↑↓

F1 - Elvevannmasser

Ferskvann

NT - Nær truet

F2 - Sirkulerende innsjøvannmasser

Ferskvann

LC - Intakt

Turbide innsjøvannmasser i små og/eller grunne innsjøer

Ferskvann

NT - Nær truet

Humøse dype innsjøer

Ferskvann

EN - Sterkt truet

Humøse grunne innsjøer

Ferskvann

VU - Sårbar

Sterkt kalkrike pytter, dammer og små innsjøer

Ferskvann

VU - Sårbar

L1 - Grunn limnisk fastbunn

Ferskvann

NE - Ikke vurdert

Kalkrike pytter, dammer og små innsjøer

Ferskvann

LC - Intakt

F3 - Ikke-sirkulerende innsjøvannmasser

Ferskvann

NE - Ikke vurdert

L2 - Grunn limnisk sedimentbunn

Ferskvann

NE - Ikke vurdert

Hovedtype

Grunntyper
oa. vurderingsenheter

Tema

- Tema**
- Landform (22)
 - Fjell og berg (20)
 - Skog (9)
 - Semi-naturlig (6)
 - Våtmark (15)**
 - Ferskvann (0)
 - Marint gruntvann (0)
 - Marint dypvann (0)
 - Svalbard, terrestrisk (0)
 - Svalbard, kystvann (0)

Geografi/
fylker

- Region**
- Østfold (41)
 - Oslo og Akershus (42)
 - Hedmark (54)
 - Oppland (54)
 - Buskerud (57)
 - Vestfold (43)
 - Telemark (59)
 - Aust-Agder (51)
 - Vest-Agder (48)
 - Rogaland (57)
 - Hordaland (61)
 - Sogn og Fjordane (64)
 - Møre og Romsdal (66)
 - Trøndelag (72)**
 - Nordland (69)
 - Troms (54)
 - Finnmark (54)
 - Svalbard med sjøområder (17)
 - Jan Mayen med kystnære øyer (11)
 - Polhavet (0)
 - Barentshavet (0)

Naturtype	Tema	Rødlistekategori
Tørt kalkrikt berg i kontinentale områder	Fjell og berg	VU - Sårbar
Overrislingsberg i østlige høyfjellstrøk	Fjell og berg	EN - Sterkt truet
Fosseberg	Fjell og berg	VU - Sårbar
Snøleieberg	Fjell og berg	NT - Nær truet
Åpen grunnlendt kalkrik mark i sørboreal sone	Fjell og berg	VU - Sårbar
T3 - Fjellhei, leside og tundra	Fjell og berg	NT - Nær truet
T7 - Snøleie	Fjell og berg	VU - Sårbar
T8 - Fuglefjell-eng og fugletoopp	Fjell og berg	VU - Sårbar
T14 - Rabbe	Fjell og berg	NT - Nær truet
T15 - Fosse-eng	Fjell og berg	VU - Sårbar
T17 - Aktiv skredmark	Fjell og berg	DD - Datamangel
Silt og leirskred	Fjell og berg	EN - Sterkt truet
T18 - Åpen flomfastmark	Fjell og berg	NT - Nær truet
T20 - Isinnfrysningssmark	Fjell og berg	DD - Datamangel
T21 - Sanddynemark	Fjell og berg	VU - Sårbar
Snøleieblokkmark	Fjell og berg	NT - Nær truet
Rabbeklokkmark	Fjell og berg	NT - Nær truet
Øvre sandstrand uten pionervegetasjon	Fjell og berg	DD - Datamangel
V6 - Våtsnøleie og snøleiekilde	Fjell og berg	VU - Sårbar

Norsk rødliste for naturtyper

Presentasjon av Rødlista >

Hvem, hva, hvordan? >

Presserom – lansering av Norsk rødliste for naturtyper 2018

Behandlet i 2018 av ekspertkomite for Fjell og berg

[Vurderingen i eget frittstående vindu](#)

Overrislingsberg i østlige høyfjellstrøk

Overrislingsberg i mellomalpin og høyalpin sone i overgangsseksjon og svakt kontinental seksjon

Vurderingsenhet av Type 1.3.

Satt sammen av NiN-koder: T1-33, T1-34, T1-35, T1-36, T1-37, T1-38, T1-39, T1-40 i 6SO_6, 6SO_7, 6SE_4, 6SE_5

Sterkt truet EN

[Forklaring til kategoriene.](#)[Utslagsnivået](#)

Føringelse av arealet på grunn av abiotiske faktorer

Vurderingsenheten

Enheten er avhengig av smeltevann fra overliggende snøfonner gjennom hele vekstsesongen, noe som i praksis vil si smelting fra permanente snøfonner som sjelden eller aldri smelter helt ut. Mange av disse fonnene er flere tusen år gamle og har gitt opphav til særegne og artsrike leveområder for et spesielt arts mangfold i høyfjellet. Overrislingseffekten kan komme direkte ved at smeltevannsbekker og -sig renner over berg, eller ved at smeltevannet trekker ned i grunnen og presses frem og sildrer over berg lenger ned i terrenget. Det er derfor ikke alltid like lett å relatere overrislingsbergene til en bestemt snøfønn. Stedvis skyldes overrislingen trolig også delvis fremspring av kildevann som ikke stammer fra snøsmelting, men dette er vanskelig å dokumentere.

Denne vurderingsenheten er knyttet til mellom- og høyalpin sone i østlige fjellstrøk og omfatter åtte grunntyper av overrislet, nakent berg (T1-33 - T1-40) begrenset til de to trinnene mellomalpin (MA) og høyalpin (HA) i bioklimatiske soner (6SO) og de to trinnene overgangsseksjon (OC) og svakt kontinental seksjon (C1) i bioklimatiske seksjoner (6SE). Vurderingsenheten vurderes å ha et vesentlig annet påvirkningsregime og arealpress enn hovedtypen.

Satt sammen av NiN-koder:

[T1-33 Lite uttørkingsekspontert svært og temmelig kalkfattig ofte overrislet berg](#)[T1-34 Uttørkingsekspontert svært og temmelig kalkfattig ofte overrislet berg](#)[T1-35 Lite uttørkingsekspontert litt kalkfattig og svakt intermediært ofte overrislet berg](#)[T1-36 Uttørkingsekspontert litt kalkfattig og svakt intermediært ofte overrislet berg](#)[T1-37 Lite uttørkingsekspontert sterkt intermediært og litt kalkrikt ofte overrislet berg](#)[T1-38 Uttørkingsekspontert sterkt intermediært og litt kalkrikt ofte overrislet berg](#)[T1-39 Lite uttørkingsekspontert temmelig til ekstremt kalkrikt ofte overrislet berg](#)[T1-40 Uttørkingsekspontert temmelig til ekstremt kalkrikt ofte overrislet berg](#)

i:

[6SO Bioklimatiske soner](#)[6SO Bioklimatiske soner](#)[6SE_5](#)

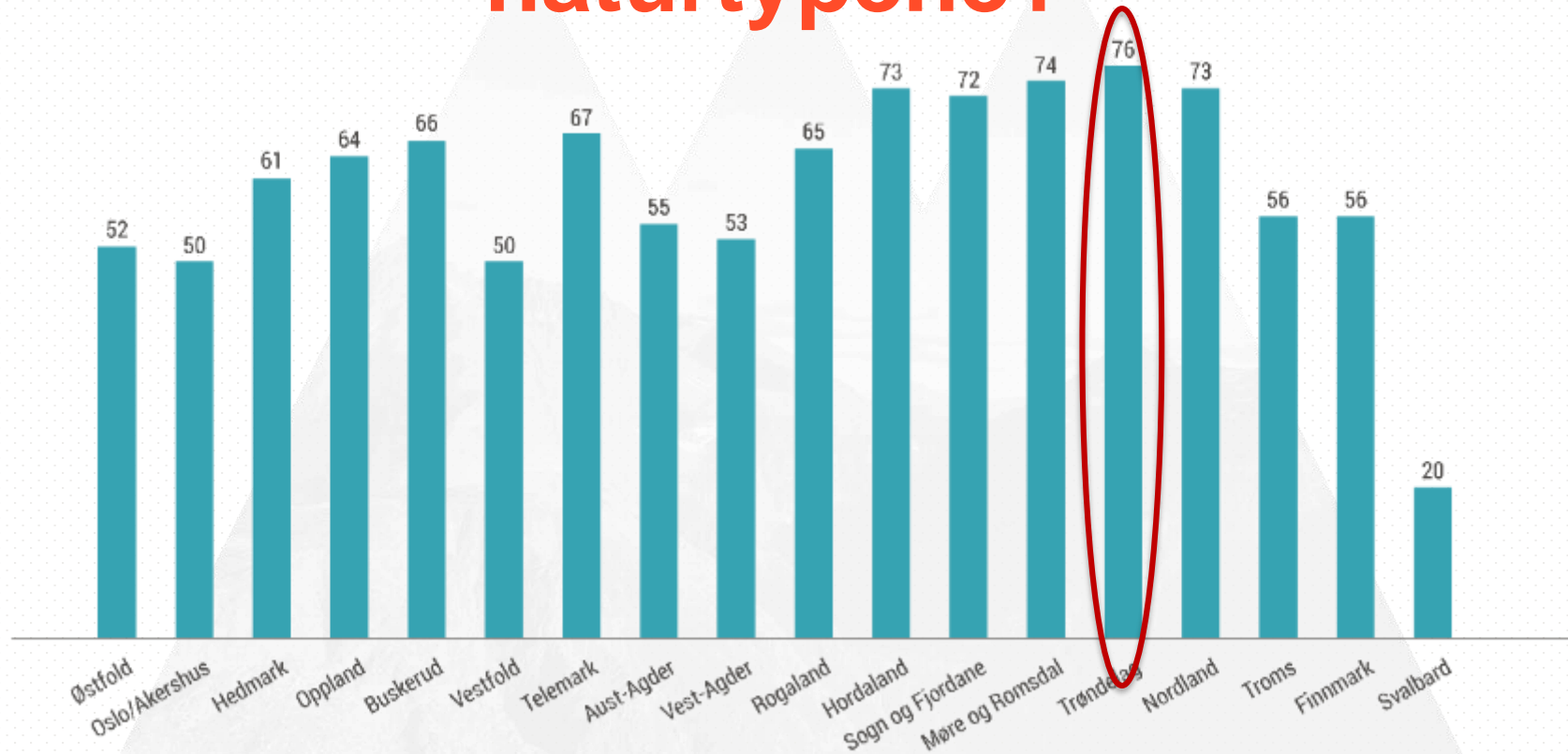
Kongnavn

Kriterier

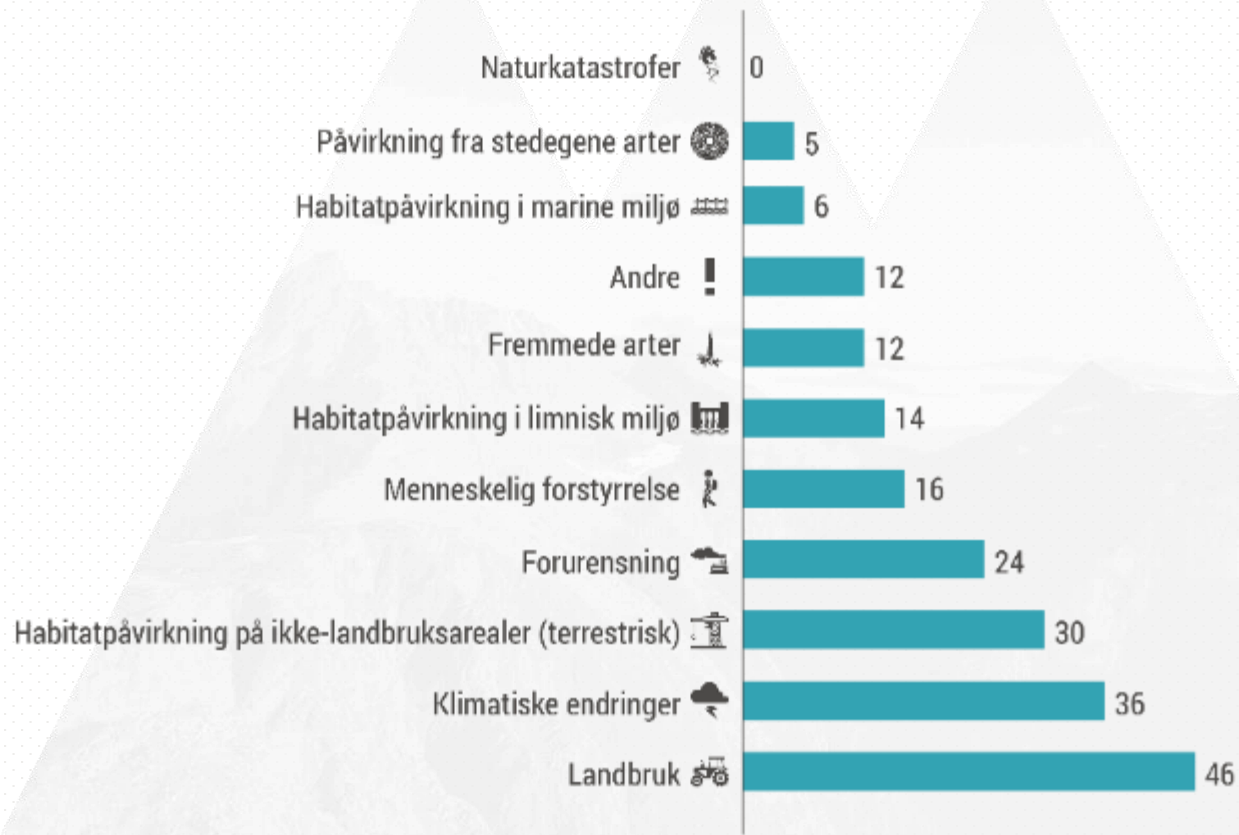
Koder og forklaring

Beskrivelse

Hvor er de trua og nær trua naturtypene?

Påvirkningsfaktorer

Landformer: Truete typer i Trøndelag

- Dryppstein (EN): ferdsel
- Delta (VU): arealbruk
- Meander (VU): arealbruk
- Leirravine (VU): arealbruk
- Kalkgrotte (VU): ferdsel
- Flygesanddyne (VU): arealbruk
- Isbreer (5 typer) (VU): klima

12 landformer i Trøndelag som er nær truet (NT)

- Dødisgrop: arealbruk
- Elveslette: arealbruk
- Elvevifte: arealbruk
- Leirslette: arealbruk
- Levé: arealbruk
- Kroksjø: arealbruk
- Underjordisk elveløp: arealbruk
- Erosjonskant: arealbruk
- Kystgrotte: ferdsel
- Strandvoll: arealbruk, ferdsel
- Leirskredgrop: arealbruk

Rødlistede semi-naturlige naturtyper i Trøndelag

- Slåttemark (CR): arealbruk, luftforurensning, fremmede arter, klima
- Semi-naturlig strandeng (EN): arealbruk, klima
- Kystlynghei (EN): arealbruk, luftforurensning, fremmede arter
- Strandeng (VU): arealbruk, luftforurensning, klima
- Semi-naturlig eng (VU): arealbruk, klima
- Boreal hei (VU): arealbruk, klima

Rødlistede våtmarkstyper i Trøndelag

- Sørlig slåttemyr (CR): arealbruk, forurensning
- Rik åpen sørlig jordvannsmyr (EN): arealbruk
- Semi-naturlig myr (EN): arealbruk
- Atlantisk høymyr (EN): arealbruk
- Eksentrisk høymyr (EN): arealbruk
- Platåhøymyr (EN): arealbruk
- Palsmyr (EN): klima, ferdsel
- Rik gransumpskog (EN): arealbruk
- Rik svartorsumpskog (VU): arealbruk
- Sørlig kaldkilde (VU): arealbruk, klima
- Terrengdekkende myr (VU): arealbruk, forurensning
- Kanthøymyr (NT): arealbruk
- Nedbørsmyr (NT): arealbruk
- Øyblandingsmyr (NT): arealbruk, klima
- Semi-naturlig våteng (DD): arealbruk?

Svemyra, Klæbu

Palsmyr, Dovre

Rødlistede skogtyper i Trøndelag

- Olivinskog (EN): arealbruk
- Høgstaude-edellauvskog (VU): arealbruk, fremmede arter
- Boreal regnskog (VU): arealbruk
- Flomskogsmark (VU): arealbruk
- Kalkgranskog (VU): arealbruk
- Kalk- og lågurtfuruskog (VU): arealbruk, ferdsel
- Lågurt-edellauvskog (VU): arealbruk
- Frisk rik edellauvskog (NT): fremmede arter, patogener
- Høgstaudegranskog (NT): arealbruk

Truete «fjell- og bergtyper» i Trøndelag

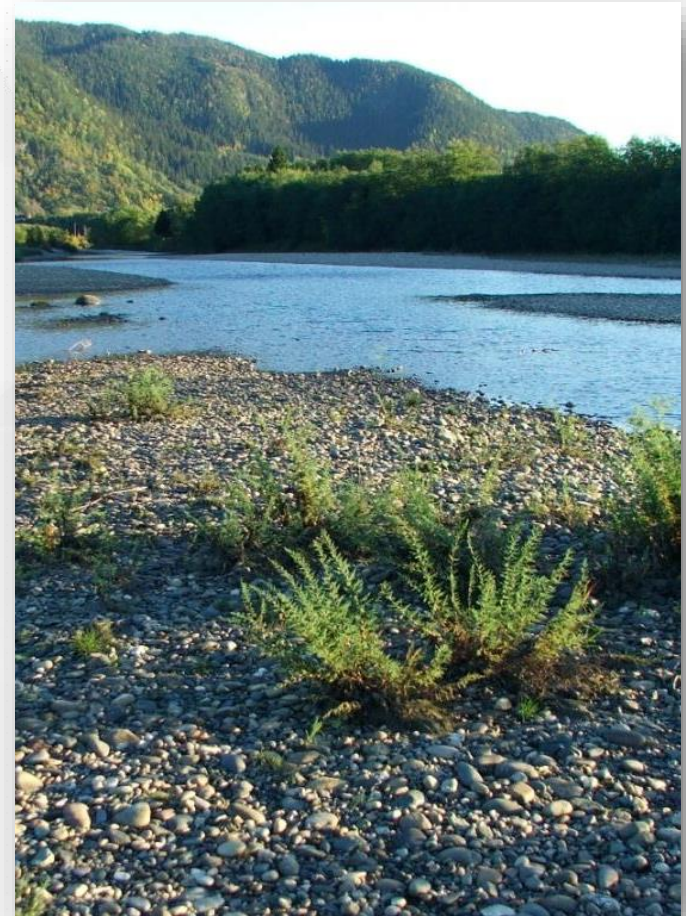
- Silt- og leirskred (EN): arealbruk, klima
- Overrislingsberg i østlige høyfjellstrøk (EN): klima
- Åpen grunnlendt kalkrik mark i sørboreal sone (VU): arealbruk, forurensing, fremmede arter, klima
- Tørt kalkrikt berg i kontinentale områder (VU): arealbruk, klima
- Fosse-eng (VU): arealbruk, klima
- Fosseberg (VU): arealbruk
- Sanddynemark (VU): arealbruk, fremmede arter, ferdsel, klima
- Snøleie (VU): klima, forurensing
- Våtsnøleie og snøleiekilde (VU): klima
- Fuglefjelleng og fugletopp (VU): økosystemendring, arealbruk

Nært truede «fjell- og bergtyper» i Trøndelag (og datamangel)

- Snø- og ismark (NT): klima
- Snøleieberg (NT): klima
- Snøleieblokkmark (NT): klima
- Rabbeblokkmark (NT): klima
- Fjellhei, leside og tundra (NT): klima, arealbruk, forurensing
- Rabbe (NT): klima, forurensing
- Åpen flomfastmark (NT): arealbruk, klima
- Øvre sandstrand uten pionervegetasjon (DD): ?
- Isinnfrysingsmark (DD): arealbruk
- Aktiv skredmark (DD): arealbruk?

Hva sier rødlista for naturtyper om endringer?

- Endringer i NiN-systemet begrenser sammenligningsmulighetene
- Rødlisterevalueringer viser som oftest størst endringer i kunnskapsgrunnlaget
- Noen kulturbetingete typer har nedadgående tendens
- Klima blir gradvis en større faktor, særlig i fjellet
- Sammenfallende årsaker kompliserer

**Takk for
oppmerksomheten
!**

